

NCDO onderzoekt regelmatig wat het Nederlandse publiek denkt over internationale samenwerking. Ook laat NCDO onderzoek uitvoeren over internationale vraagstukken die betrekking hebben op de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking. Dit is een samenvatting van een van deze onderzoeken. Het gehele onderzoeksrapport en een lijst met overige onderzoeken kunt u vinden op www.ncdo.nl.

Postadres:
Postbus 94020
1090 GA Amsterdam

Bezoekadres:
(hoofdingang KIT)
Mauritskade 63
1092 AD Amsterdam

tel: 020 568 87 55
fax: 020 568 87 87
info@ncdo.nl
www.ncdo.nl

150 miljoen kijkers in 2006

In 2006 zond de Nederlandse televisie 712 programma's uit waarin ontwikkelingslanden voorkwamen. Die programma's waren te zien op zeven commerciële zenders en op de drie publieke kanalen. De programma's van de publieke omroepen werden door 23 verschillende omroepen uitgezonden. Volgens de

Genre	Aantal kijkers
Sport	65.395.000
Reality-tv	28.290.000
Documentaire	12.463.000

Tabel 1: beste bekeken genres

officiële kijkdichtheidscijfers keken er naar deze 712 programma's gemiddeld 210.756 mensen van 6 jaar en ouder. Dat zijn dus in totaal 150 miljoen kijkers.

naam programma	zender	kijkers x 1.000	kdh
WK voetbal: Zweden-Paraguay	NL2	2.970	19,8
WK voetbal: Mexico-Angola	NL2	2.715	18,1
WK voetbal: Spanje-Tunesië	NL2	2.670	17,8
WK voetbal: Argentinië-Ivoorkust	NL2	2.595	17,3
Oefen-interland: Nederland-Kameroen	SBS6	2.567	17,1

Tabel 2: top 5 meest bekeken programma's in 2006 over ontwikkelingsissues

Sport best bekeken

Ruim zestig procent van de kijkers keer naar sport- en realityprogramma's waarin ontwikkelingslanden een rol speelden. Deze genres werden, gevold door het genre documentaire, het best bekeken in 2006 (zie tabel 1). In 2006 waren er verschillende sportevenementen waaraan veel ontwikkelingslanden deelnamen: het wereldkampioenschap voetbal, de Formule 1 Grand Prix en diverse rally's. Tabel 2 laat zien dat in de top 5 van best bekeken programma's zelfs alleen maar sportuitzendingen staan. Vooral het WK - met relatief veel teams uit ontwikkelingslanden - trok veel kijkers.

Als sport buiten beschouwing wordt gelaten, dan blijkt reality-tv de meeste kijkers te trekken. Programma's over een Nederlands gezin dat in Afrika bij een inheemse stam op bezoek gaat, of over bekende Nederlanders

die naar ontwikkelingslanden reizen, trokken veel kijkers. Het programma 'Groeten uit de rimboe' van SBS bezet de eerste vier plaatsen in de top 5 van de meest bekeken programma's over ontwikkelingslanden (sport niet meegeteld).

Meeste programma's: commerciële zenders

Voor het eerst in de Nederlandse televisiegeschiedenis zonden de commerciële zenders meer programma's over ontwikkelingslanden en -onderwerpen uit dan de publieke omroepen, namelijk 387 commerciële programma's tegen 325 publieke uitzendingen (respectievelijk 54 en 46 procent).

Meeste kijkers: publieke omroepen

De programma's van de publieke omroepen trokken echter meer kijkers, namelijk 84 miljoen mensen

naam programma	zender	kijkers x 1.000	kdh
Groeten uit de rimboe	SBS6	1.270	8,5
Groeten uit de rimboe	SBS6	1.145	7,6
Groeten uit de rimboe	SBS6	1.000	6,7
Groeten uit de rimboe	SBS6	985	6,6
Frans Bauer in Zuid Afrika special	NL2	930	6,2

Tabel 3: top 5 meest bekeken programma's 2006 ontwikkelingsissues, zonder sport

INLEIDING

Hoe vaak brachten Nederlandse televisieprogramma's in 2006 ontwikkelingslanden of ontwikkelingsthema's in beeld? Waren dit 'lichte' programma's waarin amusement of sport de boventoon voerden, of 'zware' programma's over bijvoorbeeld de situatie in ontwikkelingslanden? Om dit te onderzoeken bestudeerde Brighter World de VPRO-gids, waarin redelijk uitgebreide program-mabeschrijvingen staan van alle publieke en commerciële omroepen. De kijkcijfers van de geselecteerde programma's zijn bij de omroepen opgevraagd. Alle programma's die over een van de ontwikkelingslanden, zoals gedefinieerd door de OESO, tellen mee. Nieuwsuitzendingen en actualiteitenprogramma's zijn om praktische redenen buiten beschouwing gebleven. In 1988, 1994 en 2002 is eerder onderzoek gedaan op basis van dezelfde methode. De inhoud van omroepbladen blijkt echter steeds beknopter te worden. De laatste drie maanden van 2006 bevatte ook de VPRO-gids een stuk minder programma-informatie. Het is goed mogelijk dat in de toekomst een andere onderzoeksmethode bedacht zal moeten worden.

Publieke omroep

Publieke omroep	Aantal programma's
LINK	65
NOS	46
AVRO	29
NPS	27
VPRO	22
TROS	18
SCHOOLTV/TELEAC/NOT	15
TELEAC/NOT	15
IKON	14
OHM	12
EO	11
BOS	9
KRO	9
RVU	6
NMO	5
HUMAN	4
SOCUTERA	4
ZVK	4
NCRV	3
BNN	2
GEZAMENLIJK	2
VARA	2
RKK	1

Commerciële omroep

Commerciële omroep	Aantal programma's
RTL7	264
NET5	39
RTL5	33
RTL4	25
SBS6	20
VERONICA	6

Tabel 4: aantal programma's over ontwikkelingslanden per zender

(56 procent). Naar de commerciële programma's keken 66 miljoen Nederlanders (44 procent).

Van zware naar lichte kost

Al jarenlang daalt het aantal informatieve programma's over ontwikkelingslanden en -thema's. Twintig jaar geleden behoorde 40 procent van de programma's tot de categorie documentaires met een hoge informatiedichtheid. Dat aandeel liep terug naar 26 procent in 2002 en 15 procent in 2006. Het hoort bij de tijdgeest dat een lichter televisieaanbod steeds meer de overhand krijgt. Als we kijken naar alle programma's die in 2006 zijn uitgezonden over ontwikkelingsonderwerpen, dan was in 2006 de verhouding tussen lichte amusementsprogramma's en zwaar-informatieve programma's 68 procent tegenover 32 procent.

RTL 7 met stip op 1

Van de 712 programma's over ontwikkelingslanden kwamen er 264 uit de koker van RTL 7 (37 procent van het totaal, tabel 4). Het merendeel van deze programma's ging over autosport, namelijk over de Formule 1 in ontwikkelingslanden en over de rally's Parijs-Dakar en Amsterdam-Beijing. Omroep LINK zond 65 programma's over ontwikkelingssamenwerking uit. LINK is een aspirant-omroep met minder zendtijd en budget dan andere publieke omroepen. Met een gemiddelde van meer dan één programma per week zorgde deze kleine zendgemachtigde voor maar liefst 9 procent van het

aanbod. De NOS nam 6 procent van het totaal voor zijn rekening. De andere publieke omroepen en commerciële zenders voegden 5 procent of minder aan het totaal aantal programma's toe. Vooral bij de VPRO die jarenlang een grote aanbieder van dit soort programma's was, was de achteruitgang opvallend: meer dan een halvering ten opzichte van 2002.

Van de 712 programma's ging 21 procent over sport, was 15 procent een documentaire, had 13 procent een link met fondsenwerving, en was 12 procent een zogenoemde reallifedocusoap.

Primetime

De meeste programma's (60 procent) werden uitgezonden voor 20 uur 15 procent in primetime (van 20 tot 22 uur) en 25 procent in de late avond. Primetime-programma's trokken bijna vier keer zo veel kijkers als de andere (gemiddeld 575.000 tegen 150.000 mensen) per programma. In de maanden juni, juli en augustus zijn de meeste programma's over ontwikkelingslanden uitgezonden. Dit is traditioneel de periode dat het minst televisie wordt gekeken. In september, oktober en november werden de minste programma's uitgezonden. De herfst vormt de start van het nieuwe televisieseizoen, de tijd dat kijkers aan de zenders gebonden moeten worden.